

► 2007 m. VŠĮ „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ užsakė sukurti *virtualų* muziejų apie Vilnių istorikų grupei (prof. dr. Alfredui Bumblauskui ir kitiems). Tai, matyt, bus pirmas *virtualus* muziejus Lietuvoje.

► Virtualus muziejus *apie Vilnių* negali atstoti poreikio turėti ir *realų* muziejų *apie Vilnių*. Tačiau jo vizija – daugelio diskusijų ir miesto valdžios arba Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nutarimas.

► Miesto muziejų kituose kraštuose įvairovė ir dabartinių muziejų Vilniuje sąsajos su šio miesto istorija, kultūra siūlo ieškoti savito Vilniaus istorijos ar miesto muziejaus sumanymo. Reikia atkreipti dėmesį ir į tai, kad tai bus sostinės muziejus, kurio paradigmos diskursas – Lietuva – Vilnius – Lietuva.

► Į pirmą profesionalų svarstymą apie Vilniaus istorijos ar miesto muziejaus galimybes, kurį 2007 m. rugsėjo 27 d. organizavo Kultūros, filosofijos ir meno institutas kartu su Vilniaus pedagoginiu universitetu surengdami tarptautinę mokslinę konferenciją „Vilniaus istorijos muziejiniai kontekstai“, buvo pakviesti kai kurių kraštų sostinių muziejų organizatoriai, dabartiniai vadovai ir mokslininkai, besidomintys sostinių muziejų koncepcijomis ir misijomis.

► Kaip bus išspręsta dilema, ar bus kuriamas Vilniaus istorijos, ar miesto muziejus, sudėtinga prognozuoti. Dėl tam tikro tokio muziejaus statuso ir pobūdžio galimi steigėjai – Vilniaus miesto savivaldybė arba Kultūros ministerija – savo nuomonės nepateikė. Tiesa, prieš porą metų buvęs Vilniaus miesto savivaldybės Kultūros ir meno skyriaus vedėjas Vytautas Toleikis bandė rinkti kai kurių asmenų nuomones apie poreikį ir galimybes muziejaus *apie Vilnių*. Deja, nei šios nuomonės, nei komentarai nebuvo paskelbti. Buvusiems Vilniaus miesto vadovams svarbesnis buvo ne muziejus *apie Vilnių*, o galimybė steigti Gugenheimo ir Ermitažo muziejaus filialą Vilniuje, taip pat įsigyti „Fluxus“ kolekciją ir įsteigti Jono Meko vizualiųjų menų centrą.

► Šiandien bene ryškiausia dėmesį *realiam* muziejui *apie Vilnių* skiria VŠĮ „Vilniaus rotušė“. Jos norą turėti tokį muziejų, be kitų veiksmų, skatina jos patalpose organizuojami Vilniaus pedagoginio universiteto istorikų paskaitų apie Vilniaus istorijos, kultūros įvairius aspektus ciklai. Nuo 1940 m. Vilniaus rotušėje įsteigtas Vilniaus dailės muziejus, į kurį pateko muziejinių vertybių iš Vilniaus miesto muziejaus (įsteigto lenkų 1933–1939 m.) ir iš kitų Vilniaus muziejų bei dvarų, kitų šaltinių, išaugo į Nacionalinį Lietuvos dailės muziejų, kurio ekspozicijos veikia keliuose Vilniaus istoriniuose rūmuose.

► Nacionalinių muziejų Vilniuje – Lietuvos dailės ir Lietuvos (pastarojo raidoje figūravo Vilniaus istorijos muziejus, įsteigtas Lituanistikos instituto ir LTSR Mokslų akademijos XX a. ketvirtąjį–penktąjį dešimtmetį, surinkus istorinės reikšmės eksponatus iš buvusių muziejų Vilniuje ir vertinus jį kaip Vilniaus senienu muziejaus (1855–1865 m.) tradicijų tęsėją) – istorijos leidžia iš dalies rasti paaiškinimą, kodėl iki šiol Vilnius neturi savo istorijos ar miesto muziejaus.

► Klausimas, kokio Vilniui reikia – istorijos ar miesto – muziejaus, turi būti plačiai aptartas ir atlikta profesionali tokio muziejaus poreikio ir galimybių analizė. Lietuvos muziejų asociacija galėtų prie tokio proceso prisidėti, parengti interneto svetainę diskusijoms apie Vilniaus istorijos ar miesto muziejaus poreikį ir galimybes. ■

Bernardo Brazdžionio šimtmečio programa

Jūratė IVANAUSKIENĖ

2007-ieji – poeto, literatūros kritiko, redaktoriaus, žurnalisto, pedagogo, vertėjo Bernardo Brazdžionio jubiliejiniai metai: vasario 2 d. šventėme 100-ąsias gimimo, o liepos 11 d. minėjome 5-ąsias mirties metines. Garbųjį poetą su Maironio lietuvių literatūros muziejumi suartino trys priežastys: 1940–1944 m. Bernardas Brazdžionis buvo pirmasis Maironio muziejaus vedėjas, išplėtęs muziejaus veiklą ir rūpinęsis naujo muziejaus statuto patvirtinimu.

Po ilgų tremties metų, 1989 m. grįžęs į Lietuvą, poetas aplankė muziejų, vėliau dažnai jame lankydavosi, o 1991 m. muziejaus svečių knygoje įrašė: „Džiaugiuosi, kad Maironio namai ne tik muziejus, ne tik archyvas, bet ir literatūros sodas, kur skamba poetinis žodis“. Trečioji priežastis ir muziejininkų pasididžiavimas – tai, kad 2003 m. vasarą pats poetas tarsi visam laikui grįžo į Lietuvą – jo archyvinis ir memorialinis palikimas parkeliavo į Maironio lietuvių literatūros muziejų.

► Bernardo Brazdžionio šimtmečio programos tikslas – kūrybos ir kultūrinės veiklos aktualizavimas ir Bernardo Brazdžionio rinkinio eksponatų sklaida. Programą sudarė renginių ciklas, stacionari ir virtualios parodos, archyvinio leidinio parengimas ir leidyba, edukacinis šviečiamasis darbas. Programos šviečiamoji dalis buvo skirta žinių visuomenei kurti sprendžiant pagyvenusių žmonių užimtumo problemą, ugdant visuomenės tautinį mentalitetą ir jaunosios kartos patriotizmą, į žinių visuomenės kūrimą integruojant neįgaliuosius ir besidominčiuosius kultūrinių įvykių propagavimu virtualioje erdvėje, straipsniai ir parodos publikuoti elektroniniame žurnale „Literatūrinė Lietuva“.

► Parengtus jubiliejinės programos projektus finansavo Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcija prie Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Kauno miesto savivaldybė.

Bernardas Brazdžionis Cetinny Programme Jūratė IVANAUSKIENĖ

The 2007 is the jubilee year of Bernardas Brazdžionis – a poet, literature critic, editor, journalist, educator, and translator: on 2-nd February we have celebrated the 100-th birth anniversary, on 11 July have commemorated the 5-th anniversary of his death.

During 1940 – 1944 Bernardas Brazdžionis was the first manager of the Maironis museum, who has extended the museum activities and took action to have the new museum Regulation be approved of. Following long years of exile, having returned back to Lithuania in 1989, the poet visited the museum, later on he would come often. In summer 2003 the poet has as if returned to Lithuania for good and all – his archive and the memorial heritage has returned back to the Maironis Lithuanian Literature Museum...

At the end of 2006 a Centenary Bern. Brazdžionis Programme was compiled: a cycle of events, stationary and virtual exhibitions, drafting archives publication and publishing. The projects submitted to the jubilee programme were funded by the Directorate for the Commemoration of the Millennium of Lithuania under the auspices of the Office of the President of the Republic of Lithuania, Programmes Department at the Ministry of Culture of the Republic of Lithuania, Municipality of Kaunas city.

RENGINIŲ CIKLAS

Vasario 7 d. pirmasis Bernardo Brazdžionio jubiliejui skirtas renginys organizuotas Trečiojo amžiaus universiteto menų fakulteto klausytojams. Bernardo Brazdžionio rinkinio skyriaus muziejiniškė Reda Rėklytė papasakojo apie poeto memorialinę biblioteką, pristatė virtualią parodą „Bernardo Brazdžionio memorialinės bibliotekos knygos“.

Vasario 26 d. Maironio lietuvių literatūros muziejus pakvietė į Bernardo Brazdžionio 100-ųjų gimimo metinių minėjimą ir šiai sukakčiai skirtos parodos „Žemiška žmogaus kelionė – išvykimai, sugrįžimai...“ atidarymą.

*Baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,
Žydro veido, kaip žydras dangus.
Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
Per pasaulį keliauja žmogus.*

Šiais poeto žodžiais jubiliejinio vakaro meninę programą pradėjo aktoriai Virginija Kochanskytė ir Petras Venslovas. Skambėjo Bernardo Brazdžionio poezija ir jo mėgstama klasikinė muzika, atliekama Kauno styginių kvarteto. Literatūrologijos profesorė Viktorija Skrupskelytė ir literatūros mokslų daktarė Dalia Kuizininė kalbėjo apie Bernardo Brazdžionio poeziją, jo sudarytus ir redaguotus leidinius.

Bernardo Brazdžionio jubiliejinės parodos „Žemiška žmogaus kelionė – / Išvykimai, sugrįžimai...“ fragmentai

*Ak, norėčiau raudoti iš džiaugsmo
Ir pajust, kad po kojom esi,
Lietuva, žemės žodi švenčiausias,*

Lietuva, žemės laime šviesi! – pabaigoje tarsi moto nuskambėjo paties Bernardo Brazdžionio balsas...

► Kovo 7 d. Bernardo Brazdžionio jubiliejui skirtas renginys organizuotas Trečiojo amžiaus universiteto Menų fakulteto klausytojams. Popietės metu Bernardo Brazdžionio rinkinio skyriaus vedėja Jūratė Ivanauskienė pasakojo apie poeto šeimą, meilę ir pagarba grįstus santykius, lydėjusius Aldoną ir Bernardą Brazdžionius visus 68 bendro gyvenimo metus. Taip pat buvo pristatytas naujas režisieriaus V. Balsio filmas „Vėtrose nepaklydęs“ (scenarijaus autoriai P. Palilionis ir P. Garnys).

► Knygnešio diena yra ne tik svarbi Lietuvos kultūros istorijoje – ji unikali Europos kultūros atžvilgiu. Akivaizdus išėivijos literatūros ir knygnešystės artumas – ilgus okupacijos metus Lietuvoje skaitėme paslapčia pargabentą daugumos išėivijų autorių, taip pat ir Bernardo Brazdžionio kūrybą. Knygnešio dieną, kovo 16-ąją, Maironio Didžiojoje svetainėje pristatyta nauja kompaktinė plokštelė, kurioje, skambant kompozitoriaus Vidmanto Bartulio muzikai, aktoriai Virginija Kochanskytė ir Petras Venslovas skaitė Bernardo Brazdžionio poeziją, o senasis Maironio fortepionas suskambo kompozitoriaus Liudviko van Bethovenos muzikos garsais. Bernardas Brazdžionis mėgo klasikinę muziką, artimiausias jam buvo vokiečių kompozitorius Liudvikas van Bethovenas. Lankytojai buvo supažindinti ir su Bernardo Brazdžionio šmaikštumą atskleidžiančiais rinkinio eksponatais.

Kovo 21 d. vyko Trečiojo amžiaus universiteto klausytojams skirta popietė, pratęsianti Bernardo Brazdžionio jubiliejinį renginių ciklą. Apibendrinant visus Menų fakultetui organizuotus Bernardo Brazdžionio renginius, vyko paskaita „Per pasaulį keliauja poetas“, kurioje apžvelgiama poeto, literatūros kritiko, redaktoriaus, žurnalisto, pedagogo, vertėjo, lietuvių laisvės šauklio, tribūno Bernardo Brazdžionio asmenybė ir veikla. Vyko virtuali paroda „Per pasaulį keliauja poetas“.

Bernardo Brazdžionio jubiliejinę programą vainikavo poeto 5-ųjų mirties metinių minėjimas ir archyvinio leidinio „Bernardas Brazdžionis. Archyvai“ pristatymas liepos 11 d.

► 2002 m. liepos 11 d., Los Andželas. Bernardas Brazdžionis, per savo žmonos 90-ąjį gimtadienį, paleido jos ranką ir iškeliauja Anapilin...

► 2007 m. liepos 11 d., Kaunas. Žvakių liepsnelės ir balti chrizantemų žiedai nušvietė Aldonos ir Bernardo Brazdžionių amžino poilsio vietą Petrašiūnų kapinėse.

► Tos pačios dienos pavakarę Maironio lietuvių literatūros muziejuje susirinko Poeto gerbėjai iš visos Lietuvos – muziejuje buvo minimos Bernardo Brazdžionio 5-osios mirties metinės ir pristatytas naujas leidinys „Bernardas Brazdžionis. Archyvai“. Tai pirmasis Bernardo Brazdžionio rinkinio, atkeliavusio į muziejų 2003 m., tyrinėjimas.

► Aktorės Olitos Dautartaitės skaitomus Bernardo Brazdžionio poezijos posmus keitė Lietuvos nacionalinės filharmonijos solisto Danieliaus Sadausko dainos pagal Bernardo Brazdžionio žodžius. Po Maironio namų skliautais griaudėjo Kauno Jėzuitų bažnyčios choras (vadovas Algimantas Mišeikis), dainos, bandydamos užgožti miesto triukšmą, pro atvirus langus veržėsi į Rotušės aikštę...

*Ypatingai, ypatingai, ypač vienu vieno trokštu,
Kad, pavargus, nepriglaustų mūsų svetimi kapai,
Kad išvysčiau saulę tekant ant baltų Pažaislio bokštų,
Ir kaip gaudžia aleliuja Kauno Katedros varpai.*

Šiuos Bernardo Brazdžionio posmus kartu su choru dainavo visi dalyviai ir svečiai.

► Renginius rėmė Lietuvos Respublikos kultūros ministerija ir Kauno miesto savivaldybė.

PARODOS

„Žemiška žmogaus kelionė – / Išvykimai, sugrįžimai...“ – parodos lankytojus pasitinka Bernardo Brazdžionio žodžiai tautinės vėliavos fone. Šalia – portretai: žvelgia į mus jaunas gimnazistas, gyvenimo vėtrų blaškomas tremtinys, reiklus redaktorius, rimtas mokytojas, susimąstęs poetas, šmaikštus bičiulis. Atskiroje spintoje – visos Bernardo Brazdžionio knygos ir jų pakartotinės laidos, iš viso 51. Ir fotografijos, kuriose poetas Lietuvoje 1989 m. ar vėlesniais metais.

► Bernardas Brazdžionis gimė 1907 m. vasario 2 d., per Grabnyčias, Stebeikėlių kaime (dabartiniame Pasvalio r.). Šalia tėviškės ažuolo fotografijos – pirmoji jo paties, tėvų, sesers nuotraukos. Čia pat ir Bernardo Brazdžionio pieštas giminės medis, dokumentas „Gimimo – krikšto metrikos ištrauka“.

► 1921 m. Bernardas Brazdžionis pradeda mokytis Biržų gimnazijoje, 1924 m. pavasarį leidinyje „Pavasaris“ išspausdinamas jo pirmasis eilėrašitis. Šiuo laikotarpiu kartu su klasės draugu

K. Aukštikalniu Brazdžionis parašo ir 1926 m. išleidžia savo pirmąją poezijos knygėlę „Baltosios dienos“, kuri eksponuojama kartu su „Kregždutei Aldutei“ dedikuota knyga „Verkiantis vergas“ (1928 m.).

► Baigęs Biržų gimnaziją, 1929 m. Bernardas Brazdžionis įstoja į Vytauto Didžiojo universitetą. Eksponuojamos retos to laikotarpio nuotraukos: vienoje Bernardas Brazdžionis groja lūpine armonikėle, o artimas draugas A. Kučas – smuiku. Kitoje – romantiškai nusiteikę trys kambario draugai: medicinos studentas Balys Sklenys, dailės studentas Antanas Kučas ir poetas Bernardas Brazdžionis. Fotografijose fiksuotos ir dažnos literatūrinės kelionės, redaktoriaus veikla.

► Iš 1934 m. sausio 10 d. darytos fotografijos žvelgia laimingi jaunavedžiai – tądien, be vestuvių pokylio Kaune, Šv. Antano bažnyčioje Bernardas Brazdžionis vedė savo išrinktąją Aldoną Stanionytę. Meile ir pagarba spinduliuoja laiškas, rašytas žmonai iš Palangos 1939 m. Tais pačiais metais šeima nusiperka namus Tvirtovės alėjoje (dabar Taikos prospektas), o Bernardo Brazdžionio eilėraščių rinktinė „Kunigaikščių miestas“ apdovanojama Valstybine lietuvių literatūros premija (eksponuojamas premijos skyrimo dokumentas).

► Taip pat eksponuojami Lietuvių rašytojų draugijos, įvairių apdovanojimų, darbo Maironio muziejuje pažymėjimai. Bernardas Brazdžionis vertino Maironį ir jo kūrybą, kaupė ir saugojo Maironio knygas. Maironio namai – buvo paskutinė Brazdžionių šeimos gyvenamoji vieta – čia jie kurį laiką slapstėsi prieš pasitraukdami į Vakarų. Eksponuojamos dvi vertingos knygos – bibliografinės retenybės – dvi unikalios Maironio „Pavasario balsų“ laidos. Tai septintoji laida, išleista Kaune 1940 arba 1941 m., kurios bolševikų cenzūra spausdinti neleido. Išspausdinta ir įrišta tik 10 egzempliorių. Kol kas muziejininkai nerado informacijos, ar dar kur nors saugoma ši „Pavasario balsų“ laida. Šalia – dvyliktoji laida, sutrumpinta, išleista 1944 m. Iš vokiečių valdžios buvo gautas leidimas išleisti šią knygą kariams. Bombarduojant Veimarą, sugriauta spaustuvė ir sunaikintos visos išspausdintos tos laidos „Pavasario balsų“ knygos, liko tik korektūrų lapeliai. Šiuo metu žinomi du šios laidos egzemplioriai.

► Pasitraukę į Vakarų, 1945 m. Brazdžioniai apsigyveno Vokietijoje, Ravensburge. Senos, retos, fotografijos, rankraščiai, memorialiniai daiktai atskleidžia Bernardo Brazdžionio gyvenimą DP stovykloje: jis dirbo lietuviškosios gimnazijos mokytoju, sudarė ir redagavo almanachą „Tremties metai“, aktyviai dalyvavo literatūriname ir kultūriniame gyvenime. Ypač gerai žinoma buvo su programa po lietuviškąsias stovyklas keliaujanti rašytojų ketveriukė – Bernardas Brazdžionis, Stasys Santvaras, Antanas Gustaitis, Pulgis Andriušis. Jų fotografijos kitoje pusėje yra Bernardo Brazdžionio užrašas: „Irgi „ansamblis“. 1947 m. Augsburgė. <...> Trys vienaūgiai – šiemet sukakę po 40 metų, o tas didysis – 5-kiais metais vyresnis [„tas didysis“ – Stasys Santvaras – J. I.]. Du rimti ir klausytojus griaudina, ašaras traukia, o du nerimti, mėgstą liaudį linksminėti, ištrauktas ašaras jai nušluostyti, gi jei kas nebuvo pravirkęs, prajuokinti iki ašarų. Per porą tremties metų keliais atvejais apvažinėję keliolika lietuviškų kolonijų“.

► Bernardas Brazdžionis ir pats mėgo fotografuoti – eksponuojamas jo senas, įdomus fotoaparatas, kuriuo yra padaryta ne viena šūsniš nuotraukų. Keletas retų Brazdžionio fotografuotų nuotraukų, padarytų iš muziejuje saugomų negatyvų, eksponuojama jubiliejinėje parodoje.

► 1949 m. Brazdžioniai, kaip ir daugelis lietuvių, išvyko gyventi į JAV. Giminaitei P. Lapienei padedant, gegužės 15 d. jų šeima laivu atplaukė į Bostono uostą. Iš pradžių Brazdžionis dirbo lietaipalčių fabrike, vėliau redagavo leidinį vaikams „Eglutė“. 1953 m., Bostono Don Boscos Saleziečių amatų mokykloje įsigijęs linotipininko profesiją, pradėjo dirbti lietuviškosios enciklopedijos spaustuvėje linotipininku ir visuotinės literatūros skyriaus redaktoriumi. Eksponuojamas įdomus susirašinėjimas su J. Aisčiu, kuriame poetai aptaria naują Brazdžionio įgytą raidžių rinkėjo amatą.

► 1955 m., leidėjo A. Skiriaus pakviestas, Bernardas Brazdžionis išvyko į Kaliforniją redaguoti Los Andžele leidžiamo žurnalo „Lietuvių dienos“. Ten gyvendamas 1956 m. subūrė menininkus ir įsteigė „Dailių menų klubą“. Šio klubo veikla atsiskleidžia nuotaikingose nuotraukose ir knygoje „Dailių menų klubo metraštis“. Fotografijose užfiksuoti labai netikėti Aldonos ir Bernardo ūkininkavimo momentai: bitininkavimas, sodininkystė, vištų, žąsų, ančių, kalakutų auginimas. Bernardui Brazdžionui išėjus į pensiją, 1972 m. šeima nusipirkė žemės ir Los Andželo priemiestyje Vistoje pasistatė namus ir užveisė ūkį. Šalia – Bernardo Brazdžionio kelionių po Ameriką, Australiją, Europą fragmentai ir nuotaikingi nuotraukų užrašai.

► Bernardas Brazdžionis mėgo fiksuoti svarbiausius savo gyvenimo įvykius: literatūros vakarus, rašytojų suvažiavimus, kongresus, keliones. Paskutinėse nuotraukose – dvi reikšmingos kelionės: pirmasis išvykimas iš Los Andželo į Lietuvą 1989 m. pavasarį ir paskutinis išvykimas iš Lietuvos į Los Andželą 2001 m. vasarą.

► Atskirame stende eksponuojamos Bernardo Brazdžionio memorialinės bibliotekos knygos: didžiausia – „Dailių menų klubo metraštis“, mažiausios – V. Užtupo išleistos mažos suvenyrinės knygelės. Seniausia knyga – 1877 m. Štutgarte ir Leipcige išleista F. Šilerio „Raštų“ vokiečių kalba I tomas. Knygą padovanojo Alė ir Edmundas Arbai. Knyga labai reta, vertinga, kol kas muziejininkai jas žino tris: po vieną saugomos Maironio lietuvių literatūros muziejaus Bernardo Brazdžionio rinkinyje ir Oksfordo universiteto bibliotekoje, trečioji buvo pardavinėjama retų leidinių interneto svetainėje, jos kaina – 380 eurų.

► Parodoje eksponuojami ir Bernardo Brazdžionio memorialiniai daiktai: rašomasis stalas su kėde, rašomoji mašinėlė, rašikliai, akiniai, medžio skulptūrėlės, suvenyrai, kavos servizas, kurį Brazdžioniams vestuvių proga padovanojo Aldonos Brazdžionienės pusseserė Leonilda Pranevičiūtė-Kučienė. A. ir L. Kučių šeima servizą saugojo visus Brazdžionių tremties metus.

► Bernardas Brazdžionis, Kauno ir Pasvalio miestų Garbės pilietis, Vytauto Didžiojo universiteto literatūrologijos Garbės daktaras, buvo apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino I laipsnio ordinu, Šaulių žvaigžde, Šv. Grigaliaus Didžiojo Riterių Komandieriaus ordinu ir Popiežiaus Jono Pauliaus II medaliu „PRO ECCLESIA ET PONTIFICE“ („Už bažnyčią ir popiežių“). Apdovanojimais, jų skyrimo dokumentai, Lietuvos Respublikos Prezidento V. Adamkaus, Los Andželo mero J. K. Hahno ir kiti sveikinimai puošė jubiliejinės parodos sales.

Bernardo Brazdžionio 100-ųjų gimimo metinių parodą rėmė Lietuvos Respublikos kultūros ministerija ir Kauno miesto savivaldybė.

Negalintiems aplankyti muziejuje eksponuojamos parodos, skirtos virtualios parodos muziejaus skaitmeniniame

leidinyje „Literatūrinė Lietuva“ (www.mairioniomuziejus.lt): „Iš Bernardo Brazdžionio rinkinio: mažoji grafika“, „Parodos „Širdis apsidžiaugė: gana keliaut... gana keliaut...“ fragmentai“, „Bernardui Brazdžionui – 100“, „Bernardo Brazdžionio memorialinės bibliotekos knygos“. Parodomis virtualioje erdvėje domisi įvairių socialinių grupių atstovai, jos ypač reikalingos neįgaliesiems.

Didelis visuomenės susidomėjimas Bernardo Brazdžionio asmenybe, kūryba, veikla skatino rūpintis jo rinkinio eksponatų sklaida, tad buvo parengtos kelios virtualios parodos kompaktinėse plokštelėse. Tai įdomi paskaitų, pranešimų iliustracinė medžiaga.

2007 m. – Bernardo Brazdžionio jubiliejiniai metai: vasario 2 d. minėjome poeto 100-ąsias gimimo, o liepos 11-ąją – 5-ąsias mirties metines.

► Bernardas Brazdžionis – poetas, literatūros kritikas, redaktorius, žurnalistas, pedagogas, vertėjas. 1940–1944 m. – pirmasis Maironio muziejaus vadovas.

► Po jo mirties artimieji literatūrinį ir memorialinį palikimą persiuntė į Maironio lietuvių literatūros muziejų. Iš Brazdžionių namelio Los Andžele į muziejų 2003 m. atkeliavo poeto rankraščiai, laiškai, dokumentai, nuotraukos, memorialinės bibliotekos knygos ir spauda, memorialiniai daiktai, meno kūriniai, garso ir vaizdo įrašai.

► Tai pats didžiausias muziejaus rinkinys, kurio medžiaga atskleidžia Bernardą Brazdžionį – žmogų, poetą, visuomenininką; mylintį vyrą ir rūpestingą tėvą, senelį; humoru trykštantį bičiulį, kaimyną; jautrų brolių, mielą giminaitį. Muziejininkai, tyrinėdami rinkinį, išleido leidinį „Bernardas Brazdžionis. Archyvai“, kurio pagrindą sudaro beveik 400 rinkinio archyvalijų.

► Leidinį parengė Bernardo Brazdžionio rinkinio skyriaus vedėja Jūratė Ivanauskienė ir muziejininkė Reda Rėklytė. Įvadinį žodį parašė muziejaus direktorė Aldona Ruseckaitė.

► Leidinio rėmėjai: Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcija prie Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos, Bernardo Brazdžionio sūnus Algis Brazdžionis. ■

Z. Baltrušio nuotr.

Bernardo Brazdžionio 100-ųjų gimimo metinių minėjimas. Kaunas. 2007 m. vasario 26 d.